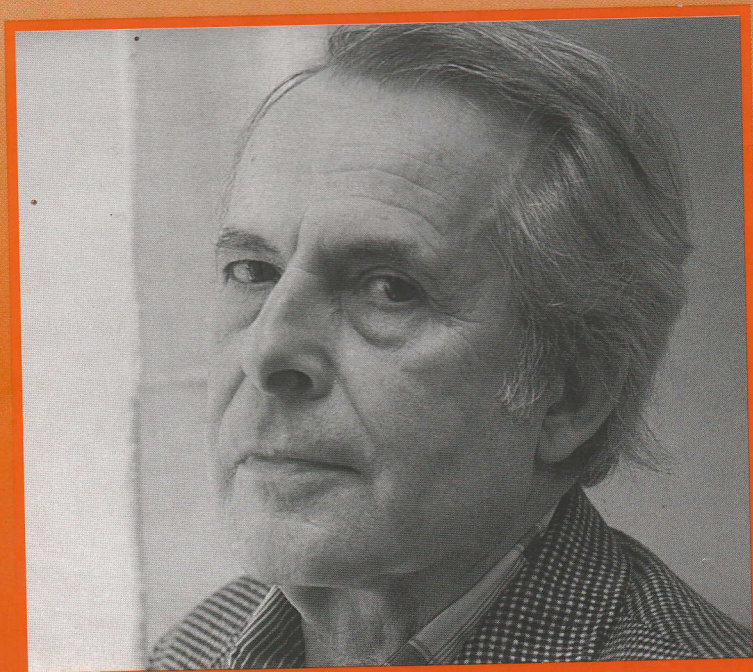

irodalmunk
forrásai

Csorba Győző

Vallomások, interjúk,
nyilatkozatok

Csorba Győző (1916-1995) par excellence költő. Adekvát kifejezési formája a költészet: az eredeti vers és a műfordítás. „Prózában igen sután emlékezem” – mondja magáról. Ennek ellenére meglepő, hogy viszonylag terjedelmes memoár műfajú szöveget vetett papírra, s ha valamelyik folyóirat szerkesztősége vallomást, személyes visszaemlékezést kért tőle, általában nem háritotta el a kérést. Gyűjteményünk válogatás, szemelvénygyűjtemény ebből az igen gazdag anyagból.

Egy ilyen jellegű kötet természetesen soha nem pótolhatja a költői életművel történő személyes találkozást, a versek ismeretét és szeretetét, ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a könyvvel a költői pálya megismeréséhez és a költő világképének megértéséhez, értékeléséhez mind az olvasóközönség, mind a költészet belső összefüggéseit kutató irodalomtudomány újabb forrást kap kézhez. Az az igazi és termékeny olvasás, ha könyvünk lapjait a Csorba Győző verseit tartalmazó kötetekkel együtt forgatjuk.

Tüskés Tibor

ISBN 9639079758

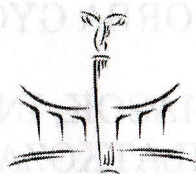
9 789639 079755

1990,-

PANNÓNIA
KÖNYVEK

A kiadványt támogatta

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma

További támogató:
Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata

Válogatta és szerkesztette:
Tüskés Tibor

© Csorba Győző Örökösei
© Tüskés Tibor
© Pro Pannonia Kiadói Alapítvány

A szerkesztő jegyzete

Csorba Győző (1916-1995) par excellence költő. Adekvát kifejezési formája a költészet: az eredeti vers és a műfordítás. „Prózában igen sután emlékezem” – mondja magáról. Alkati sajátosságán, személyes adottságán túl ebben az is közrejátszott, hogy mindent (verset és prózát) egész életében kézzel – jobb karjának hiánya miatt bal kézzel – fogalmazott. Egyszerre kellett a papírlapot leszoritania és az írószert ujjai közé fognia. Ennek ellenére meglepő, hogy viszonylag terjedelmes memoár műfajú szöveget vetett papírra, s ha valamelyik folyóirat szerkesztősége vallomást, személyes visszaemlékezést kért tőle, általában nem hárította el a kérést. Egy idő után – költői rangjának emelkedésével párhuzamosan – újságírók, riporterek, íróársak is egyre gyakrabban fordultak hozzá, és kértek tőle interjút. Írói működésének bibliográfiája mutatja, hogy milyen gazdag emlékező és kritikai írásainak, vallomásainak, valamint a vele készített interjúknak a köre. (*Csorba Győző bibliográfia*. Összeállította: Bertók László. Pécs, 1993. A bibliográfia adatait néhány újabban előkerült írással egészítettük ki, és néhány esetben helyesbítettük.)

Gyűjteményünk válogatás, szemelvénygyűjtemény egy igen gazdag anyagból. Még a költő életében megjelent *A város oldalában* címmel az a könyv, amely Csuhai Istvánnak a költővel folytatott beszélgetéseit tartalmazza. (Jelenkor Irodalmi és Művészeti Kiadó, Pécs, 1991.) Ebből a könyvből azonban nem vettünk át szöveget. Hiszen míg az 1991-ben megjelent kötet az emlékező, a visszapillantó ember nézőpontját érvényesíti, addig a jelen kiadványunkban közölt vallomások és beszélgetések mindig a költői pálya egy-egy adott és konkrét pillanatát, problémáját, lélekállapotát, munkáját tükrözik. Csorba Győző 1948-as római utibeszámolói külön kiadványt igényelnek. A műfordítással kapcsolatos írásait a *Csorba Győző, a fordító* c. kötet tartalmazza. (Pannónia Könyvek, Pécs, 1998.) Ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a kötetünkbe fölvetett, különböző időben keletkezett írásokban elég sok az átfedés, az ismétlés. Ezeket azonban az írások egységes gondolatmenetének megőrzése érdekében nem gyomláltuk ki. Az anyagot az írások tár-

gya, központi gondolata alapján öt fejezetben rendeztük el. A fejezeteken belül az írások sorrendje általában az időrendet követi. A kötetből mind Csorba Győző írói pályájának alakulásáról, személyiségéről, emberi habitusáról, vidéki léthelyzetéről, mind munkahelyi, könyvtárosi tevékenységéről, mind a költészettel kapcsolatos nézeteiről, mind a magyar irodalomra vonatkozó véleményéről információkat kapunk.

A szövegeket a jelen közléskor tipográfiailag jórészt egységesítettük. Az interjúk esetében a kérdezők monogramját feloldottuk, illetve a teljes névvel kiegészítettük. A közlemények lelőhelyét a szövegek után jelezzük. Az írások címét néhány esetben mi adtuk.

Egy ilyen jellegű kötet természetesen soha nem pótolhatja a költői életművel történő személyes találkozást, a versek ismeretét és szeretetét, ugyanakkor az is nyilvánvaló, hogy a könyvvel a költői pálya megismeréséhez és a költő világképének megértéséhez, értékeléshez mind az olvasóközönség, mind a költészet belső összefüggéseit kutató irodalomtudomány újabb forrást kap kézhez. Az az igazi és termékeny olvasás, ha könyvünk lapjait a Csorba Győző verseit tartalmazó kötetekkel együtt forgatjuk.

T. T.

Tartalom

Pályám emlékezete.....	5
A szülőföldről.....	7
„Nekem: A VÁROS mindörökre.”.....	11
Hatvan! – Vanhat?.....	15
Tárgyaim.....	33
A harmincas évek pécsi jogi karán.....	38
„Felejthetetlen élményem marad Róma, amíg élek”.....	50
Ismerik-e elegen, ismerik-e eléggé?.....	53
Révfülöpi beszélgetés.....	58
Írószobám.....	71
Találkozásaim.....	84
„A vers számomra életfunkció”.....	97
„Szeretnék másokat élni segíteni”.....	106
Elveszett otthonok.....	116
Önarckép – most.....	130
Tízparancsolat.....	132
Költő és vidéke.....	135
A decentralizációról.....	137
Az író alkotóműhelyéből.....	138
A pécsi irodalmi élet fejlődéséről.....	140
„Táji” költő – „fővárosi” kritika.....	143
Jó-e pécsinek lenni?.....	145
A vidéki életről.....	148
József Attila-díj, I. fokozat.....	157
A tizenöt éves Jelenkorról.....	160
Keddi beszélgetés.....	162
Az írószövetség közgyűléséről.....	164
„Itt születtem, és itt is maradtam...”.....	165
Emlékezés és elmélkedés.....	171
Kávéházi krónika.....	174
Van-e élet Budapesten kívül?.....	176
Hűséggel a szülőhelyhez.....	179
Pro Civitate.....	184
A városrész költőzködései.....	186

Gondolatok a könyvtárról.....	189
A kiváló népművelő.....	191
Animateur culturel.....	193
A pálya tekintélyét a könyvtárosok értékei adják.....	195
A költő, ha könyvtáros.....	209
A költő műhelye.....	215
Költők az újjáépítésben.....	217
...szeretem az életet és az embereket.....	219
„A szó ünnepe”.....	220
Csorba Győző alkotóműhelyében.....	224
Írni, írni.....	227
Az éneket dicsérem.....	228
A megfogalmazás mindig fény.....	229
„Séta és meditáció”.....	231
Lírai alkat vagyok.....	235
Hetedik verseskötetem elé.....	239
Túl az ötvenen.....	241
Magamról, verseimről.....	242
A művészet egyik csodája.....	252
Csorba Győző: <i>Följegyzés c. verséről</i>	253
Szeressék a verset!.....	264
A költő és az idő.....	265
Makacs bizalom.....	270
A hazatérés vágya.....	272
Elfáradt-e a költészet rugója?.....	278
Kétágú fuvola.....	284
Csata az elmúlással.....	288
Egy fanyar mosoly.....	292
Magyar irodalomtörténet.....	295
Olvasmányélményeim.....	297
Ötszáz éves a magyar könyv.....	300
Egy évforduló elé.....	303
Petőfi – ma.....	305
„...soká, örökkön él”.....	308
Martyn Ferenc Petőfi képe.....	323
Az én Arany Jánosom.....	330
Adyról.....	332
Az utolsó és a legutolsó.....	334

Hol is koslat végül?.....	338
Emléksorok József Attiláról.....	340
Illyés Gyuláról	342
Vallomás a Magyar Csillagról	345
A „mohácsi” Razglednica.....	347
Levél Weöres Sándorhoz.....	351
A kútnál mélyebbre	356
Kis történetek egy nagyon nagy költőről.....	361
Nem lehetett nem szeretni	367
A szerkesztő jegyzete.....	372

Megjelenik a Pro Pannonia Kiadói Alapítvány kiadásában, a Pannónia Könyvek Szerkesztőségének gondozásában.
Felelős kiadó: a Kuratórium elnöke
Felelős sorozatszerkesztő: Szirtes Gábor

A nyomdai előkészítés Bernáth Miklós munkája.
A borítót Bognár József tervezte.
Készült a Molnár Nyomdában Pécsen, 2001-ben.
Felelős vezető: Molnár Csaba
Terjedelem: 23,5 A/5 ív

ISSN 0237 4277
ISSN 1419 1199
ISBN 963 9079 75 8

Az Irodalmunk forrásai sorozat megjelent kötetei

Csorba Győző: Drámafordítások	990,-
Csorba Győző, a fordító (Vál. és szerk. Tüskés Tibor)	990,-
Fodor András: A somogyi diák. Napló 1945-1947	1600,-
Albert Zsuzsa: Irodalmi legendák, legendás irodalom	1200,-
Kakuszi B. Péter: Márai Sándor és Németország	1900,-
Csorba Győző: Hátrahagyott versek (Vál. és szerk. Bertók László)	1690,-
Albert Zsuzsa: Irodalmi legendák, legendás irodalom II.	1490,-

A sorozat előkészületben lévő könyvei

Albert Zsuzsa: Irodalmi legendák, legendás irodalom III.
Balogh Piroska: „Szavakban fölfejteti” Irodalmi tanulmányok,
esszék, kritikák
Csorba Győző: Római napló 1948-1949 (Szerk. és jegyzetek: Csuhai István)
Rajnai László: Az összművészet kísérlete. Irodalmi tanulmányok,
esszék, kritikák
Sorsunk breviárium (Vál. és szerk. Tüskés Tibor)
Szirtes Gábor: „A folyton mardosó titok” Irodalmi és könyvészeti
tanulmányok, esszék, kritikák
Tüskés Tibor: Illyés Gyula (Monográfia, megjelenik a költő születésének 100. évfordulójára)

* * *

A sorozat valamennyi kötete cérnafűzött, keménytáblás kivitelben készül! Keresse a könyvesboltokban, vagy megrendelhető közvetlenül a Kiadótól (7601. Pécs, Pf.: 270., T/F.: 72/213-379). Csomagküldő szolgálatunk a megrendeléstől számított 72 órán belül eljuttatja Önhöz a kívánt könyve(ke)t!